

նիքը անվթար պահելով, ու յօրինած է «սէն-
ֆոնիններ» 7 «օրաթորիս»ներ, ցայդերգներ,
մայաքայլերգներ, մեր եկեղեցական ու ժո-
ղովրդական երաժշտութեան մէկ քանի կարե-
ւորագոյն հատուածներէն ներշնչուելով իր
առջ շարագրութիւնները, որոնցմէ ոմանք
էջնորածնայ մսյր-եկեղեցւոյն մէջ սկսած են
երգուիլ արարողութեանց ժամանակ, անշուշտ
ընդհուպ եւրոպայի կրօնական նուագանդէս-
ներուն մէջ իրենց տեղը պիտի ունենան, Թը-
րանսացի վարդետներ եւ երաժշտաւէրներ, Աէն
Սանս, Շարլ Պորտ, Տիւվալ, Օպրի, Կո-
միտա վարդապետին հետ տեսուելով եւ իր
քաղաքին հետ ծանօթանալով, զինքը հիացմամբ
խորհուած են իր գործը շարունակել, Փա-
փաքելի է որ հայ ժողովուրդը զիտ-
նայ գնահատել այսպիսի արուեստագէտ մը
եւ տայ իրեն բոլոր միջոցները որ հարկուոր
են որպէսզի ան ամբողջապէս ի գլուխ հանէ
այն հսկայ գործը որ զինքը քսաներորդ դա-
րու Շնորհալին պիտի կացուցանէ:

ԱՐՇԱԿ ԶՊԱՆԵԱՆ

ԶԱՅԳՐԵՑ

ժ.Գ.

ԼՈՒՍՆԻՆ ՕՐՀԱՍԸ

Ամառ գիշեր է, ես անձայն
իմ երգիկիս վերայ նստած
Վեր կը նայիմ. աստեղք միայն
կը ոլըլըլւան կամաց կամաց:

Անբաւ գիշերն ազօտալոյս
կը փողփողի լըռիկ, լըռիկ.
Սակը նայիմ խրոփալոյսի,
Ու կը հրծծեն մանրի ճրճիք:

Բայց աւասիկ երկինք բացաւ
Արեւմուտքի մըթին կողմը
Մարգարտազարդ ամպեայ անձաւ,
Եւ կը հրծծէ տրտու հողմը:

Կանաչ ցուքեր կը ցուցըլան,
Ու երեւան կ'ելլէ հոգին:

Աղօտ հոգին օրհասական
Եւ լուսաթափ գունատ լուսնին:

Ամպայարկին տակ դող ի դող
Կը ցընդի ան՝ շաղ կաթիւով,
Եւ երկնազան միգամած շող
Կը պաղպաղէ զայն պատելով:

Ո՛հ, հիւժուեցաւ հալեցաւ ան
Անմահական ըզմամբ տարփմար.
Այժմ կը շընջէ կիսակենդան,
Թող քողարկէ մահը թուխ ամպ:

Թող սիրտտարփի լուսնահոգին
ճաղաղ քընով անդորրամայ,
Թող նըշոյլներն ալ թափթփին
Եւ թող գիշերն ալ որք մընայ:

Թող ծաղկըներն անոյշ անոյշ
Թաղմանական բուրմամբ ողբան,
Թող մարմըրին հեղ ու քընքոյշ,
Թող կողկողին ու թող ծրփան:

Գամին կակուղ կը մըրմընջէ,
Եւ ամէն կողմ խուլ սօսաւիւն
Կը մըրմընայ ու կը շընչէ,
Ինչպէս սիրոյ վարար ախն:

Վըսիտ ու թուխ վընուկները
Կ'աւկընդրեն, փոր խոր կը նային,
Եւ կը ծըծեն ոընդուռքները
Մեղկ շուշ մը, բուռն ու սիրային:

Առաւօտեան զէմ լուսնակը
Քոյրը տեսաւ որ գեղեցիկ
Եւ նորկապած ոսկի թագը
Կը շողշողար հեգիկ հեգիկ:

Ան փըղոսկրեայ քընարանէն
Նոր դուրս կ'ելլէր ու կը նազէր,
Աչերն անոյշ ու հըրեղէն,
Ոտուըներէն լոյս կը հոսէր:

Բոլոր երկինք կ'օրհնէր զանի,
Ու կը ցընծար բոլոր աշխարհ,
Դէմքը պայծառ ու հոյսնի
Կը ձաճանչէր հըրաշաժառ:

Դարձեալ ողորմ սէրը յիշեց
Աղօտ լուսնին ու դալկացաւ.
Դարձեալ անձուկ զանի մաշեց,
Մըշտամարմօք եւ անհուն ցաւ:

Շատ գիշերներ լուս ծովուն մօտ
 Խորհրդածութի թափառական ,
 Նըւաղեցաւ սիրակարօտ ,
 Եւ արցունքները կաթեցան :

Թող քու օրհասըդ , ո՛վ լուսին ,
 Անոյշ ըլլայ , հանդարտ ըլլայ ,
 Թող լայ ըզքեզ տրտու մ հոգին
 Եւ կոյս աղջիկն ալ թող ըզդ լայ :

Կող շուշաններն իրենց սպիտակ
 Եւ խոնջ թերթերը մերկանան ,

Եւ թող նընջեն կոճակին տակ ,
 Թող սուր ճըշեր վեր բարձրանան :

Մինչեւ որ զա՛րճեալ նորափայլ
 Կենդանիանաւ եւ դառնաս մեղ ,
 Ժուռ դաս երկնից մէջ լուսաքայլ ,
 Եւ արծաթի ճաճանջ ցանես :

Եւ տես ծովուն ալիք ու խաղ ,
 Դիչեալային երկիրն մոզես ,
 Եւ ծածանիս դանդաղ դանդաղ՝
 Ամպածածուկ երազի պէս :

ՎԱՆՐԱՄ ՍՎԱՅԵԱՆ

PROF. G. THOUMAIN,

CHIGWELL, LONDON.

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԷՋԵՐ

— 00 —

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳԻՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆՑ ԱՋԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Յունական արձանագործութեան պատմութեան մէջ է որ արուեստին ու կեանքին առնչականութիւնը առաւել քան երբեք ակներեւ գծերով յայտնուած է : Մարմարէ կամ աւրոյրէ մարդը յօրինելու համար , նախ կենդանի մարդը յօրինած են , եւ մեծ արձանագործութիւնը իրենց մէջ կը վարդաւայ ճիշդ այն միջոցին երբ նաեւ կը զարգանայ այն հաստատութիւնը որուն շնորհիւ կը կազմուին կատարեալ մարմինները : Այդ երկուքը իրարու կ'ընկերանան՝ ինչպէս Զեւսոյի՝ Եւ հիւսնալի նմանիպումով մը , հեռաւոր պատմութեան անորոշ վերջալույսը իրենց երկու նորածագ ճառագայթներովը կը լուսաւորուի :

Է . Դարուն առաջին կէսին մէջ է որ երկուքը միասին երեւան կուգան : — Այդ պահուն , արուեստն իր տեղ-

նիքական մեծ դերերը կը կատարէ : 680ին մօտ , Բուտադէս Սիկիոնացին կաւով գէմքեր ձեւելու եւ կրակի մէջ ձփելու գաղափարը կ'ունենայ , ինչ որ զինքը կ'առաջնորդէ տանիքներու կատարը գիմակներով զարդարելու : Միեւնոյն թուականին , Հորիկոս եւ Թէոդորոս Սամոսացին արոյրը կաղապարի մէջ հոսեցնելու միջոցը կը գտնեն : 550ին մօտ , Մեգա Քիոսացին առաջին մարմարէ արձանները կը շինէ , եւ ոլիմպիատոնէ ոլիմպիատոն , ամբողջ այդ դարավերջին ու բոլոր յաջորդ զարբերուն մէջ , արձանագործութիւնը հնազնեմէ իր նախկին զբոստութիւնը կը կորսնցնէ , իր ամբողջացումն ու կատարելագործումը գտնելով մարական պատերազմներէն յետոյ : — Պատճառը այն է որ այդ միջոցին պարարուեստն ու մարմնամարդութիւնը կանոնաւոր եւ ամբողջական հաստատութիւններ կը դառնան : Աշխարհ մը վերջացած է , Հոմերի եւ դիւցազներգութեան աշխարհը , աւրիշ աշխարհ մը կը սկսի . Արքիլոքոսի , Կալլիստի , Տերպանարի , Ոլիմպիոսի եւ քնարերգական բանաստեղծութեան աշխարհը , Հոմերէն եւ իր շարունակողներէն , որ Ը . եւ Թ . դարերուն ապրած են , մինչեւ տաղաշափական նոր ձեւերն ու նոր երաժշտութիւնը՝ որոնք յաջորդ դարուն կազմած են , լայն կիւպարնափո-